



Kruševo, 1991.  
Matko Biljalk

LICA RATA  
FACES OF WAR

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
[www.hismus.hr](http://www.hismus.hr)



Povodom dvadesete obljetnice vojno redarstvene operacije *Oluja*, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti te Dana hrvatskih branitelja 5. kolovoza, Hrvatski povijesni muzej, tijekom ljeta 2015. godine, priredio je izložbu hrvatske ratne fotografije pod nazivom „Lica rata“. Izložbenim fotografijama obuhvaćen je period od 1991. do 1995. godine, te predstavljani događaji iz razdoblja Domovinskog rata. Ovom izložbom, realiziranom uz potporu Ministarstva kulture RH i Grada Zagreba, nastavljen je višegodišnji rad na obradi teme Domovinskog rata. Oko 200 fotografija u klasičnim foto-uvećanjima i isto toliko u multimedijalnim prikazima, javnosti se predstavlja iz Zbirke fotografija, filmova i negativna HPM-a, srodnih institucija i privatnih zbirki ratnih fotografa.

Zašto izložba hrvatske ratne fotografije? Tijekom rada na izložbi „Domovinski rat“ održanoj u Hrvatskom povijesnom muzeju 2011.-2012. godine, kustosi su usmjerili pozornost na pregled velikog broja fotografija iz Domovinskog rata. S obzirom na složenost povijesne teme, fotografija je bila samo jedan od raznovrsnih muzejskih predmeta kojima se predstavilo to razdoblje suvremene hrvatske povijesti. Prikazana ratna fotografija izazvala je najveći interes posjetitelja koji je ujedno i jedan od poticaja za priređivanje ovogodišnje izložbe hrvatske ratne fotografije.

Budući da u Hrvatskoj nažalost još uvijek ne postoji krovna institucija ili muzej koji prikuplja i brine se o fotografskoj baštini, pa tako i onaj iz Domovinskog rata, studiozan rad na ovoj temi već je u samom početku bio otežan. Iz tog je razloga najveći broj fotografija za ovu izložbu prikupljen i posuđen izravno od profesionalnih ratnih fotografa i njihovih obitelji. Mnogi fotografi iskazali su želju i nadu da njihovi radovi, kako oni objavljeni tako i brojni zaboravljeni negativ i fotografije, jednom postanu, kao što i zaslužuju, dio povijesti i kulturne baštine ove zemlje. U Domovinskom ratu hrvatski su fotografi snimili stotine tisuća fotografija. Povijest i umjetnost upamtit će one posebno dobre, a dio kojih je zasigurno i na ovoj izložbi.

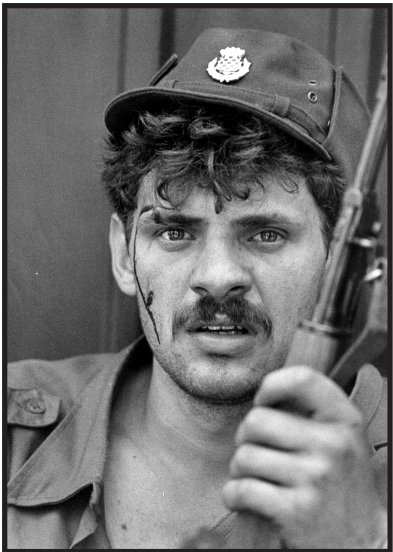
Izložene fotografije isključivo su djela hrvatskih fotografa, osobno uključenih u ratna zbivanja vlastitog naroda. Uz profesionalne fotografije, u ratu su nastale i brojne amaterske koje nisu zastupljene na izložbi. Fotografije s okupiranih dijelova Hrvatske, kao i fotografije nekih ključnih događaja Domovinskog rata (npr. tragedija Vukovara), na izložbi nisu prikazane jer su ih mogli snimiti samo strani i srpski ratni fotografi. Vjerodostojnost i objektivnost objavljenih fotografija, posebno onih objavljenih tijekom rata, uvijek može biti dovedena u pitanje s obzirom na njenu manipulativnu i medijsko propagandnu ulogu.

Rat je hrvatske fotografe zatekao nespremne. Dok su neki snimali ratnu svakodnevicu civilnog života, drugi su riskirali živote, postavši branitelji i ratni izvjestitelji. Nažalost, bilo je i onih koji su, poput Pava Urbana, poginuli s fotoaparatom u ruci pri tom stvorivši, u kratkom vremenu, jedinstven i izvanredan opus fotografija.

Istinito svjedočanstvo velikog dijela ovih fotografija i njihov značaj za hrvatsku prošlost i budućnost trebao bi jednog dana biti dostojno vrednovan, stoga ovogodišnjom izložbom ratnih fotografija, „Lica rata“ želimo ukazati na značajnu vrijednost fotografije kao povijesnog izvora, te time postaviti temelje budućim istraživanjima, izložbama i projektima. Izložba nosi naziv „Lica rata“ jer su od tisuća pregledanih fotografija, lica djece, žena, staraca i vojnika ona koja najbolje svjedoče o sudbinama anonimnih, „običnih“ ljudi u strahotama rata.

Budući da ovo nije isključivo povijesna izložba, ona nema kronološki slijed već je podijeljena u nekoliko tematskih cjelina: Početak, Branitelji, Civil, Oluja, Lica rata. Naime, kada je riječ o ratnoj fotografiji, prilično je nezahvalan posao, nakon pregledavanja prikupljenog materijala, odabrati način na koji će se te fotografije izložiti i predstaviti javnosti.

Izložba je posvećena hrvatskim braniteljima, svim žrtvama rata, fotografima, kao i traumatiziranom hrvatskom društvu koje još uvijek prolazi svoju ratnu katarzu u svakodnevnom životu.



LICA RATA  
FACES OF WAR

LICA RATA  
FACES OF WAR



Tenja, 1991.  
Goran Pichler

LICA RATA  
FACES OF WAR



Tenja, 1991.  
Goran Pichler

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

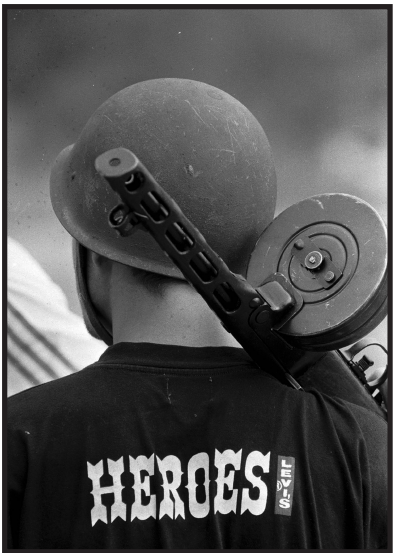
Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr



HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr





LICA RATA  
FACES OF WAR

LICA RATA  
FACES OF WAR



Kruševo, 1991.  
Matko Biljak

LICA RATA  
FACES OF WAR



Kruševo, 1991.  
Matko Biljak

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr



HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr





LICA RATA  
FACES OF WAR

LICA RATA  
FACES OF WAR



Vukovar, 1991.  
Zoran Filipović

LICA RATA  
FACES OF WAR



Vukovar, 1991.  
Zoran Filipović

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr

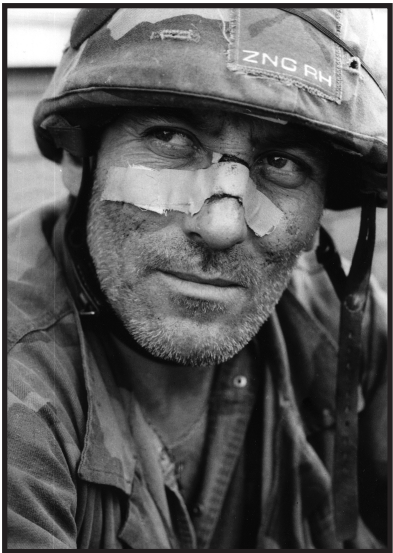


HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr







LICA RATA  
FACES OF WAR

LICA RATA  
FACES OF WAR



Nemetin, 1991.  
Branimir Butković

LICA RATA  
FACES OF WAR



Nemetin, 1991.  
Branimir Butković

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr



HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ  
CROATIAN HISTORY MUSEUM

Matoševa 9, Zagreb  
www.hismus.hr



To commemorate the twentieth anniversary of the decisive military and police action code-named Operation *Storm*, as well as Victory and National Thanks-giving Day and Croatian Veterans Day on the 5<sup>th</sup> of August, this summer the Croatian History Museum has organized an exhibition of Croatian war photography under the title “The Faces of War.” The photographs encompass the period from 1991 to 1995, presenting events from Croatia’s Homeland War. This exhibition, held with the support of the Croatian Ministry of Culture and the City of Zagreb, is a continuation of the Museum’s many years of efforts to cover the Homeland War. The exhibition presents approximately 200 photographs in classical enlargements and the same number in multimedia formats from the Museum’s own Collection of Photographs, Films and Negatives, and from similar institutions and the private collections of wartime photographers.

Why an exhibition of Croatian war photography? During work on “The Homeland War” exhibition held in the Croatian History Museum in 2011-2012, the curators accorded particular attention to the high number of photographs that came out of the Homeland War. Given the complexity of this historical theme, photography was only one of the diverse museum fields used to present that period of contemporary Croatian history. The wartime photographs, however, aroused the greatest interest of visitors, and this served as the impetus for the organization of this year’s exhibition of Croatian war photography.

The unfortunate fact is that Croatia does not yet have an umbrella institution or museum that gathers and cares for the photographic heritage – including photographs from the Homeland War, so the already painstaking work on this theme was all the more arduous from the very start. This is why most of the photographs in this exhibition were collected and borrowed directly from professional wartime photographers and their families. Many photographers expressed the desire, and hope, that their works, both those already published and those many forgotten photographs and negatives, would one day become – as they deserve – a part of Croatia’s history and cultural heritage. During the Homeland War, Croatian photographers shot hundreds of thousands of photographs. History and art will remember the particularly well-done exemplars, and some of them can certainly be seen in this exhibition.

The photographs on display are exclusively the works of Croatian photographers who were personally involved in the wartime events of their own people. Besides photographs taken by professionals, numerous amateurs also shot photographs during the war, although these are not presented in the exhibition. Photographs from the occupied parts of Croatia, as well as photographs of certain key events during the Homeland War (such as the tragic fall of Vukovar) are similarly not on display in this exhibition because they could only have been taken by foreign and Serbian war photographers. The reliability and objectivity of published photographs, particularly those released during the war, can always be questioned given their manipulative and medial/propagandistic role.

Croatia was caught unprepared for the war. While some photographers recorded the everyday experience of civilian life, others risked their lives, becoming soldiers and war correspondents. Unfortunately, there were those who, like Pavo Urban, died with their cameras in their hands, although they still managed to create a unique and extraordinary body of photographs in a rather brief period.

The authentic testimony provided by so many of these photographs and their significance to Croatia’s past and future should one day receive the proper appreciation they deserve. So this year’s exhibition of war photography, “The Faces of War”, reflects our intention of highlighting the great value of photographs as a historical source, thereby laying the foundations for future research, exhibitions and projects.

The exhibition is called “The Faces of War” because out of the thousands of examined photographs, the faces of children, women, the elderly and soldiers are those which best testify to the fates of anonymous, “ordinary” people beset by the horrors of war.

Since this is not an exclusively historical exhibition, it has no chronological sequence. It is rather divided into several thematic units: Beginnings, Defender, Civilian, Storm, and Faces of War. For in the case of war photography, after inspecting the totality of the gathered materials, it is a rather thankless task to select the manner in which the photographs will be exhibited and presented to the public.

The exhibition is dedicated to Croatia’s war veterans, its defenders, and to all casualties of war, to the photographers, and Croatian society as a whole, traumatized by war and still enduring its catharsis in everyday life.

**AUTOR IZLOŽBE /  
AUTHOR OF THE EXHIBITION**

Ivica Nevešćanin

**LICA RATA  
FACES OF WAR**

09.07.2015./20.09.2015.

**RATNI FOTOGRAFI /  
WARTIME PHOTOGRAPHERS**

Danko Bandić

Danko Bavoljak

Robert Belošević (Pixsell)

Matko Biljak

Josip Bistровić

Zoran Božičević

Renato Brandolica

Branimir Butković

Livio Černjul

Vladimir Dugandžić

Siniša Duraković

Mario Filipi

Zoran Filipović

Željko Gašparović

Božidar Gjukić

Drago Havranek

Stanko Herceg

Toni Hnojčik

Filip Horvat

Romeo Ibršević

Silvano Ježina

Robert Kalčić

Miro Kerner

Hrvoje Knez

Milo Kovač

Saša Kralj

Mišo Lišanin

Patrik Macek (Pixsell)

Jerko Malinar

Antun Maračić

Jadran Mirnica

Tomislav Pavlek

Goran Pichler

Ivan Posavec

Marko Perić

Josip Petrić

Zdenko Pušić

Damir Radnić

Marin Topić

Pavo Urban

Srđan Vrančić

Davorin Višnjić (Pixsell)

Božidar Vukičević

**MUZEJSKI FOTOGRAF /  
MUSEUM PHOTOGRAPHER**

Ivana Asić

**MULTIMEDIJA /  
MULTIMEDIA**

NIKMON ([www.nikmon-produkcija.hr](http://www.nikmon-produkcija.hr))

Ivana Asić, Zdenka Šinkić

**TEHNIČKI POSTAV IZLOŽBE /  
EXHIBITION MOUNTING TEAM**

Tomislav Degmečić, Đurđica Horvat,

Mirana Jušić, Ivo Margaretić,

Ozren Šolić, Blaženka Šipić, Ivica Tarle

**MUZEJSKI PEDAGOG /  
MUSEUM EDUCATOR**

Jelena Hotko

[www.hismus.hr](http://www.hismus.hr)

Dubrovnik, 1991.

Pavo Urban